

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๙.๘/ว ๘๑



สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท ๑๒๑๕๐

๑ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติการแก้ไขปัญหาด้านสัญชาติและการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๒๘๑๖๒ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๒
๒. หนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๘/ว ๒๘๗๖ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ตามที่กรมการปกครองได้แจ้งแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของกรมการปกครองด้านสัญชาติและสถานะบุคคล ซึ่งงานด้านสัญชาติและสถานะบุคคล เป็น ๑ ใน ๑๐ งานสำคัญของกรมการปกครอง และแจ้งแนวทางการดำเนินงานในการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยให้จังหวัดแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญของนโยบายดังกล่าว และถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน ความละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

สถานการณ์ปัจจุบันกรมการปกครองยังคงได้รับเรื่องร้องเรียน หรือปรากฏข่าวผ่านสื่อออนไลน์อย่างต่อเนื่อง กรณีเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนปฏิเสธการรับคำร้อง และการเรียกรับผลประโยชน์เพื่อดำเนินการด้านการทะเบียนราษฎรและสัญชาติ รวมถึงการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนให้กับคนต่างด้าวที่มีถิ่นพำนักอยู่นอกราชอาณาจักรตามบริเวณชายแดน ซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยมิชอบ โดยมีการเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนต่อรายเป็นเงินจำนวนมาก และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทั้งในส่วนของจำนวนคนต่างด้าวและจำนวนสำนักทะเบียนที่มีการกระทำดังกล่าวโดยเฉพาะสำนักทะเบียนที่มีพื้นที่ติดหรือไม่ห่างไกลจากแนวชายแดนทางภาคเหนือ ภาคตะวันตก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งบางกรณีเกิดจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนรู้เห็น ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการกระทำทุจริตโดยไม่เกรงกลัวการลงโทษ แม้จะได้มีการกำหนดมาตรการป้องกันปราบปรามและลงโทษกรณีการดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือการกระทำทุจริตแจ้งให้สำนักทะเบียนทุกแห่งทราบและถือปฏิบัติแล้วก็ตาม โดยสาเหตุสำคัญประการหนึ่งอาจเป็นเพราะมาตรการบังคับใช้กฎหมายยังไม่บังเกิดผลอย่างเข้มข้นและจริงจัง การพิจารณาลงโทษทางวินัยยังไม่รุนแรงตามพฤติการณ์ ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวและยังกระทำความผิดในลักษณะเดียวกันซ้ำอีก

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและสัญชาติ รวมถึงการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนเป็นไปด้วยความถูกต้องเป็นธรรม และเกิดประสิทธิภาพ รวมถึงเป็นการป้องกันการกระทำทุจริตประพฤตินิชอบในงานดังกล่าว จึงขอให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ให้สำนักทะเบียนจังหวัด สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง รณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ส่วนราชการโดยเฉพาะหน่วยงานด้านความมั่นคง และการรักษาความสงบเรียบร้อย เช่น ตำรวจ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ให้ทราบสถานะทางกฎหมายของคนที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติ

/และ...

และบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีเลขประจำตัว ๑๓ หลักขึ้นต้นด้วยเลข ๐ และเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข ๐๐ มีสถานะเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง การจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนให้ นั้น มิใช่เป็นการรับรองว่าบุคคลดังกล่าวได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรโดยถูกต้องตามกฎหมาย เจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสามารถจับกุมและดำเนินคดีได้ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เว้นแต่จะมีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีกรให้ข้อมูลเชิญชวนให้คนต่างด้าวที่เข้ามาหรืออาศัยอยู่ในราชอาณาจักรโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ไปติดต่อขอทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน หรือบัตรคนเลข ๐ เพื่อจะได้รับสิทธิต่างๆ รวมถึงการได้สัญชาติไทยนั้น เป็นการโฆษณาชวนเชื่อและเป็นข้อมูลอันเป็นเท็จ

๒. ให้นายทะเบียนจังหวัดกำชับนายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น นายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ทุกคนที่มีหน้าที่ให้บริการประชาชน ให้ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยเคร่งครัด โดยเฉพาะประเด็นการรับคำร้องหรือคำขอของประชาชนที่มาติดต่องานและการเรียกตรวจพยานหลักฐาน ซึ่งจะต้องดำเนินการให้ผู้ขอทุกรายภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด การละเว้นหรือไม่ปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวโดยปราศจากเหตุผลความจำเป็นถือว่าเป็นความผิดทางวินัย นอกจากนี้ ต้องไม่มีการเรียกรับผลประโยชน์ต่างๆ เช่น การรับสินบน รับของขวัญหรือผลประโยชน์ในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมและมีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งห้ามมิให้ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการหรือโดยทุจริต

๓. ให้สำนักทะเบียนจังหวัดหมั่นตรวจติดตามการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรและสัญชาติของสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นในเขตรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกรณีที่มีผู้เสี่ยงต่อการทุจริต เช่น การเพิ่มชื่อคนสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน การแจ้งการเกิดเกินกำหนด การจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ฯลฯ การเปลี่ยนสถานะทางทะเบียนจากคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยเป็นคนสัญชาติไทย การลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้น โดยการตรวจสอบข้อมูลเชิงสถิติเปรียบเทียบจากระบบประมวลผลของโปรแกรมการปฏิบัติงานทะเบียนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ หรือจะกำหนดให้ศูนย์บริหารการทะเบียนภาคสาขาจังหวัดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ประมวลผลข้อมูลให้ก็ได้ และหากพบความผิดปกติหรือกรณีต้องสงสัย ให้รับดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่และแก้ไขโดยด่วน แล้วแจ้งผลการดำเนินการให้สำนักทะเบียนกลางทราบด้วย

๔. กรณีที่ผู้บังคับบัญชาคนใดปล่อยปละละเลยไม่เข้าควบคุมกำกับดูแลงานในหน้าที่ของตนเอง เป็นเหตุให้เกิดการทุจริตจนเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ราชการ หากการสอบสวนพบว่าผู้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่บกพร่องไม่ให้ความร่วมมือในการสอบสวนเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงในเรื่องที่เกิดขึ้น ปกปิดข้อเท็จจริงหรือมีการร้องเรียนมาแล้วแต่ยังไม่ยอมให้มีการทุจริตขึ้นอีก หรือกรณีผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้รับผิดชอบหรือคณะกรรมการเป็นไปในลักษณะให้ความช่วยเหลือหรือเป็นการปกปิดการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นมิให้ต้องโทษหรือรับโทษน้อยลง ให้ถือเป็นการผิดวินัยหรือความผิดอาญาแล้วแต่กรณี รวมทั้งให้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาความดีความชอบด้วย

อนึ่ง สำนักบริหารการทะเบียนจะได้เฝ้าระวังและตรวจสอบข้อมูลเชิงสถิติการดำเนินงานด้านสัญชาติและการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนดังกล่าว หากพบความผิดปกติหรือกรณีต้องสงสัย เช่น การจัดทำทะเบียนประวัติให้กับบุคคลที่เคยได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติแรงงานต่างด้าว และมีหนังสือเดินทาง (Passport) เป็นจำนวนมาก หรือมีลักษณะของการข้ามชายแดนเพื่อมาจัดทำทะเบียนประวัติโดยไม่ได้มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่จริงในพื้นที่ เป็นต้น โดยจะได้มีการบูรณาการความร่วมมือกับส่วนการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน รวมทั้งประสานหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ จัดเจ้าหน้าที่ออกตรวจติดตามความเคลื่อนไหว รวมทั้งแสวงหาข้อมูลกลุ่มบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือการกระทำทุจริต มีพฤติกรรมหลอกลวงประชาชน หรือเรียกรับผลประโยชน์ในเชิงลึก ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมิใช่เป็นการจับผิดการทำงานของสำนักทะเบียนแต่เป็นการป้องกันเพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ที่ดีของกรมการปกครอง รวมทั้งป้องกันผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรและความสงบเรียบร้อยของประเทศในภายหน้า

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นายธนาคม จงจิริระ)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

ส่วนสัญชาติและการทะเบียนและ
บัตรประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย
โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๘-๒๐
โทรสาร ๐-๒๗๙๑-๗๓๔๑